

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยการติดตามผลโครงการอบรมครูผู้ผลิตของสำนักศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. การเลือกตัวอย่างประชากร
๒. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
๓. การรวบรวมข้อมูล
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกตัวอย่างประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

๑. ผู้เข้ารับการอบรมผู้ผลิตหลักสูตรระยะยาว ซึ่งเข้าอบรมตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๒๐ จำนวน ๑๓๕ คน แยกคนโดยเข้าไปปฏิบัติราชการที่อื่นจึงคงเหลือผู้ที่เข้ารับการอบรมตั้งเป็นตัวอย่างประชากรของการวิจัยจำนวน ๑๒๐ คน และผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรมระยะยาว ๑๒๐ คน รวมจำนวนตัวอย่างประชากรที่ได้เข้ารับการอบรมผู้ผลิตหลักสูตรระยะยาวและผู้บังคับบัญชา ๒๔๐ คน
๒. ผู้เข้ารับการอบรมผู้ผลิตหลักสูตรระยะสั้นในปี ๒๕๑๔ จำนวน ๑๐ รุ่น ๆ ละ ๗๐ คน รวม ๗๐๐ คน แต่เพื่อให้ได้จำนวนเท่ากับผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรระยะยาว ผู้วิจัยจึงเลือกโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified random Sampling) โดยถือหลักไม่ให้อำเภอโรงเรียนเดียวกับผู้เข้ารับการอบรมระยะยาว ได้ตัวอย่างประชากรกระจายไปทั้ง ๒๔ เขต (อำเภอ) ที่กรุงเทพมหานคร เขตละ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้ารับการอบรมแต่ละเขต จำนวน ๑๒๐ คน และผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรมระยะสั้น ๑๒๐ คน รวมเป็นตัวอย่างประชากรที่ได้เข้ารับการอบรมระยะสั้นและผู้บังคับบัญชา ๒๔๐ คน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับดังนี้

- ๑. ศึกษาทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการอบรมวัดผล
- ๒. ศึกษาวารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ วิทยานิพนธ์ บทความวิทยานิพนธ์ รวมทั้งข้อคิดเห็นและทัศนะของบุคคล ที่เกี่ยวกับการวัดผล

๓. ศึกษานโยบาย หลักสูตร และวัตถุประสงค์ของการจัดอบรมวัดผล ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

๔. สร้างแบบสอบถามขึ้น ๒ ชุด คือแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา และผู้เข้ารับการอบรมทั้ง ๒ หลักสูตร ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาแบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางวิชาชีพ ขนาดของโรงเรียน เขต (อำเภอ) ที่โรงเรียนตั้งอยู่

ตอนที่ ๒ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

๒.๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม ไปปฏิบัติงานจริงของครูผู้เข้ารับการอบรม ได้แบ่งลักษณะการปฏิบัติงาน ออกเป็น ๓ ด้าน คือ

- การวัดผล
- การเรียนการสอน
- การปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และงานวัดผลของโรงเรียน

๒.๒ คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวัดผล ได้แบ่งปัญหาและอุปสรรคออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านผู้ดำเนินงาน และค่านงบประมาณ

๒.๓ คำถามเกี่ยวกับความต้องการ การอบรมวัดผล

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามปลายเปิด (opened end) เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับ จากการส่งครูเข้ารับการอบรมวัดผล

ตอนที่ ๔ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการอบรม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการอบรมรุ่นต่อไป

แบบสอบถามสำหรับผู้เข้ารับการอบรมแบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางวิชาชีพ จำนวนห้องเรียน เขต (อำเภอ) ที่โรงเรียนตั้งอยู่

ตอนที่ ๒ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

๒.๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมไปปฏิบัติงานจริง ได้แบ่งลักษณะการปฏิบัติงานออกเป็น ๓ ด้าน คือ

- การวัดผล
- การเรียนการสอน
- การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและงานวัดผลของโรงเรียน

๒.๒ คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติการวัดผล ได้แบ่งปัญหาออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการ และด้านวัสดุอุปกรณ์

๒.๓ คำถามด้านความต้องการ การวัดผล

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับ จากการเข้ารับการอบรมวัดผล

ตอนที่ ๔ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการอบรม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการอบรมรุ่นต่อไป

๕. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้ง ๒ ชุด ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่านตรวจพิจารณาว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นนั้น ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ ภาษาคือความหมายได้ถูกต้องเพียงใด

การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิผู้วิจัยเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลเป็นอย่างดี

๖. นำแบบสอบถามทั้ง ๒ ชุด ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บังคับบัญชา และผู้เข้ารับการอบรมทั้ง ๒ หลักสูตร ซึ่งมีผู้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐ คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธี Coefficient Alpha (α) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามชุดสำหรับผู้บังคับบัญชาเป็น .๗๘ และชุดสำหรับผู้เข้ารับการอบรมเป็น .๘๔

สูตรที่ใช้หาความเที่ยงแบบ Coefficient Alpha (α)

คือ

$$\frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum I^2}{\sum X^2} \right)$$

เมื่อ

α	ความเที่ยงของแบบสอบถาม
$\sum I^2$	ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
$\sum X^2$	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด
n	จำนวนข้อในแบบสอบถาม

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผ่านกองโรงเรียนถึงหัวหน้าเขต (นายอำเภอ) ทุกเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือแจ้งให้ผู้อำนวยการ ครูใหญ่ ของโรงเรียนภายในเขต ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

*Lee J. Cronbach, Essential of Psychological testing, 3 nd ed. (New York: Harper&Row, 1970), PP. 160-161.

๒. ทำหนังสือแนะนำตนเองถึง ผู้อำนวยการ ครูใหญ่ และครูผู้เข้ารับการอบรมทั้งสองหลักสูตร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และส่งคืนทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ผู้วิจัยได้จากหน้าซองและติดแสตมป์ไว้แล้ว ภายในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓

๓. นำแบบสอบถามจำนวน ๔๕๐ ฉบับ ไปส่งตามเขตต่าง ๆ ทั้ง ๒๔ เขต ตั้งแต่วันที่ ๑๔ - ๒๔ มกราคม ๒๕๒๓

๔. เมื่อครบกำหนดแล้ว ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน
จากผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรมระยะสั้น	ได้คืน	๙๗ ฉบับ
จากผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรมระยะยาว	ได้คืน	๙๔ ฉบับ
จากผู้เข้ารับการอบรมระยะสั้น	ได้คืน	๑๐๗ ฉบับ
จากผู้เข้ารับการอบรมระยะยาว	ได้คืน	๑๐๔ ฉบับ
	รวม	๔๐๒ ฉบับ

๕. ผู้วิจัยได้คิดค่างวดถามได้แบบสอบถามเพิ่มเติมอีก ๑๓ ฉบับ รวมเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ๔๑๕ ฉบับ คิดเป็น ๘๙.๒๘ %

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. แยกแบบสอบถามออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรม และกลุ่ม ผู้เข้ารับการอบรมทั้งสองหลักสูตร
๒. นำข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชา และผู้เข้ารับการอบรมทั้งสองหลักสูตรมาคำนวณร้อยละ
๓. นำข้อมูลมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรหาค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ

- \bar{X} แทนค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต
- $\sum fX$ แทนผลรวมของค่าตอบทั้งหมด
- N แทนจำนวนค่าตอบทั้งหมด
- f แทนจำนวนความถี่
- X แทนคะแนนของ Code คือ ๔, ๓, ๒, ๑

สูตรหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

ดังนี้

$$SD. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

- SD แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- f แทนจำนวนความถี่
- X แทนคะแนน
- N แทนจำนวนค่าตอบทั้งหมด

การพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยของผลการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการอบรม
ในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชา ผู้วิจัยได้พิจารณาโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๓.๕๖ - ๔.๐๐	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๒.๕๖ - ๓.๕๕	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๑.๕๖ - ๒.๕๕	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๑.๐๐ - ๑.๕๕	ปฏิบัติน้อยมาก

ในการพิจารณาเรื่องปัญหาอุปสรรค และความต้องการในการวัดผล ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยข้างต้นเช่นเดียวกัน

๔. เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคและความต้องการด้านการวัดผล ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา และผู้เข้ารับการอบรมทั้งสองหลักสูตร โดยการทดสอบค่าซี (z - test) จากสูตร^๑

$$z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S^2}{n_1} + \frac{S^2}{n_2}}}$$

เมื่อ

z แทนอัตราส่วนวิกฤต

\bar{X}_1

แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ของผู้เข้ารับการอบรมวัดผลหลักสูตรระยะสั้น

\bar{X}_2

แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ของผู้เข้ารับการอบรมวัดผลหลักสูตรระยะยาว

$\sqrt{(\frac{S^2}{n_1} + \frac{S^2}{n_2})}$

แทนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวอย่างประชากร ทั้ง ๒ กลุ่ม

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ และ .๐๕

๕. นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาทั้งสองกลุ่มและผู้เข้ารับการอบรมวัดผลทั้งสองหลักสูตร ต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมวัดผล มาคำนวณค่าร้อยละ

๖. สรุปข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาและผู้เข้ารับการอบรม ต่อการอบรมวัดผลรุ่นต่อไป จากมากไปหาน้อย

๑ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า 87.